

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66, 00521 Helsinki
kirjaamo@tukes.fi

7717/04.00.01/2019

KANSALLINEN KEMIKAALIVALVONTASTRATEGIA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt lausuntoa Kaupan liitto ry:ltä, Päivittäistavarakauppa ry:ltä (PTY) ja Teknisen Kaupan Liitto ry:ltä luonnoksesta Suomen kansalliseksi kemikaalivalvontastrategiaksi.

Kemikaalivalvontastrategia 2020-2022 on valmisteltu Tukesissa. Virasto koordinoi kemikaalivalvontaviranomaisten verkostoa, jonka tehtävä on edistää kemikaalivalvonnan eri viranomaisten yhteistyötä. Strategialuonnos on tehty tämän verkoston puitteissa.

Toteamme lausuntonamme kohteliaimmin seuraavaa:

Kemikaalivalvonnan riskiperusteisuus on yksi keskeinen luonnoksesta esiin nouseva johtolanka, samoin kuin yritysten tasapuolinen kohtelu ja valvonnan perustuminen aina lain antamiin viranomaisvaltuuksiin. Pidämme näitä periaatteita erittäin tärkeinä.

On varsin ainutlaatuista, että Suomessa kemikaalilainsäädännön keskeiset toimivaltaiset viranomaiset ja valvontaviranomainen ovat samassa viranomaisessa. Ehkä osin tästä syystä valvontastrategian luonnoksessa valvonta- ja toimeenpanoasiat on esitetty lukijan kannalta haastavasti jossain määrin kokonaisuutena.

”Valvojasta valmentajaksi” ja yritysten kannustaminen vastuullisuuteen omassa toiminnassaan ovat useassa yhteydessä kuultuja Tukesin toimintaa virastotasolla viitoittavia linjauksia. Mielestämme näiden olisi hyvä näkyä vahvemmin myös kemikaalivalvontastrategiassa sen sijaan, että valvonnan katsotaan olevan lainsäädännön tavoitteiden saavuttamisen ja kemikaaleista aiheutuvien riskien vähentämisen edellytys. Panostus yritysten neuvontaan eri keinoin toivoisi olevan yksi strategisista painopisteistä tulevaisuudessa. Lisäksi Tukes on kansalaistenkin keskuudessa melko tunnettu viranomainen, joten se voi olla merkittävässä asemassa

ymmärrettävän asialähtöisen tiedon jakamisessa ja asennetyössä myös kuluttajien suuntaan. Tätä näkökulmaa ei ole tuotu strategialuonnoksessa esiin käsiteltäessä valvonnan julkisuutta tai viestintää yleensä.

Kemikaalivalvontastrategian valmistelu seuraaville kolmelle vuodelle on varmasti haastavaa tilanteessa, jossa kansallisen kemikaaliohjelman (KELO) kausi on pian päättymässä, eikä varmuudella tiedetä, miten ja millaisin painotuksin KELO-ohjelmaan kirjattua kemikaalihallinnan suunnitelmallista työtä jatketaan.

Kemikaalien ja erilaisten esineiden tulo markkinoille ja suoraan suomalaisten kuluttajien käyttöön kansainvälisen verkkokaupan kautta on tullut osaksi jokapäiväistä todellisuutta. Verkkokaupan merkitys jatkaa kasvuaan. Valvonnan strategiassa olisi hyvä pohtia, millä keinoin valvonta toimisi nykyistä tehokkaammin ja tukisi tasapuolisemman toimintaympäristön muodostumista suomalaisten yritysten kannalta.

Luonnoksen johtopäätöksissä todetaan, että tämä valvontastrategia on ”valvontaviranomaisten yhteinen näkemys nykyisestä tilanteesta”. Toimintaympäristö muuttuu ja kehittyy, niin yritysten kuin valvontaviranomaistenkin kannalta, hyvin nopeasti. Onkin tärkeää, että strategiaa tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti ja aina tarpeen mukaan. Tukesin asiakkaita edustavana tahona toivoisimme valvonnan strategisten painopisteiden selkeämpää esittämistä ja valittujen toimenpiteiden kirjaamista strategiadokumenttiin.

Kunnioitavasti

Kaupan liitto ry

Päivittäistavarakauppa ry

Teknisen Kaupan Liitto ry

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Markku Uitto
toimitusjohtaja